

Nguyễn Ngọc Tư

Oi Cái Về Đâu

Đoàn ca múa nhạc giải tán, thằng Quách Phú Thành dẫn ông già Năm Nhỏ về ngã ba Sương, Thành có nhỏ bồ mới quen bán quán ở đó. Con nhỏ tên Diễm Thương, nghe hay, mà khuôn mặt cũng ngộ, không đẹp nhưng bình thản, lạnh trơ, không ra vui, buồn, đồ ai biết nó nghĩ gì. Nó hất mái tóc nhuộm vàng hoe chơm chớm như rễ tre, nhìn hai người, cười héo hắt, “Ăn bám mà kéo theo cả bầy”. Thành cười hề hề, bảo “Ông Năm, bạn anh. Dễ thương lắm”.

Đêm đó ông già không ngủ được, thằng Thành đi chơi nửa đêm mới mò về, thấy ông ngồi khom rọm ngồi ngoài vách mừng, điều thuốc cháy lập lòe soi bộ râu xơ xác. Thành mở dây giày, hỏi, “Nhớ đoàn quá, ngủ không được hả tía?”. Ông già lắc đầu, thở dài, nghe buồn xa xác như lá rụng hoa rơi, bản thân, điệu này hông biết cách nào tìm cho ra con Cái.

Ông đã đi tìm con nhỏ gần mười hai năm. Lúc Cái mười ba tuổi, một bữa mê chơi làm mất đôi trâu, sợ đòn, nó trốn nhà. Cả nhà tong tả đi tìm nhưng mãi con nhỏ không quay lại. Vợ ông ôm cái áo con Cái khóc, bảo chắc là ông để bụng chuyện nó là con của chồng trước nên ngược đãi, hà khắc, đuổi xua.

Ông đau mà không nói được một lời, ông đã nâng niu nó khi mới thôi nôi, đã vui khi có người bảo con nhỏ giống ông in hệt (dù biết họ khen khơi khơi, khen bông trên trời), đã sướng rơn khi nó gọi tiếng ba ơi, con Cái đi rồi, ông đã xuống nước mắt khi đi qua chiếc giường trước kia nó ngủ. Có bữa, ông hí hụi ém mừng, rồi ngồi một góc, nhìn chiếu gôïi thênh thang, lòng chết điếng vì nỗi nhớ con, vì lo nó lưu lạc giữa đời. Như thế mà ông không thương nó

sao ? Như thế mà là không thương à ? Nhà buồn u buồn ám, vì đã ít người rồi bây giờ lại chẳng nhìn, chẳng cười nói với nhau. Sau, người ta còn đồn đãi ông giết con nhỏ rồi lấp ở một chỗ đất nào, họ kìn kìn lại coi (ai mà giàu tưởng tượng vậy không biết). Ông khăn gói bỏ xứ ra đi, bụng dạ định ninh dứt khoát tìm được con Cải về.

Ai dè, biến người mệnh mông. Mỗi chân, ông xin làm sai vặt trong đoàn ca múa nhạc, để trước giờ diễn, ông mượn cái micro nói vài câu “Cải ơi, ba là Năm Nhỏ nè con...”. Bữa nào thằng Thành nhớ nhà, nghe câu ấy nó cũng rướm nước mắt, bảo “con thương ông già con quá, tía ơi”. Hôm đi ba Thành còn cầm khúc bình bát bằng cổ tay rượt nó chạy ngời ngời, nhảy xuống đò, nó ngoái lại nói để con làm ca sỹ nổi tiếng cho ba coi, thấy ông dứ cây lên trời. Hai năm, ông già đã chổng đầu cây xuống đất, tựa vào đó để bước đi, tên tuổi Thành mờ mịt. Thành bụi ngùi, người ta Quách Phú Thành nổi tiếng Hồng Kông, tui thiếu có chữ h, lệt đệt bên hông Chợ Lớn. Nhiều bữa hát ế ngoi ngóp nằm nghe mưa dầm, nhiều bữa đứng soát vé bị bọn du đảng địa phương rượt chạy xịt khói, Thành muốn về nhà nhưng xấu hổ, sợ ông già cười khơ khơ khơ, hỏi “Con ơi, mấy nổi tiếng chưa mà trời đầu về đây rồi ?” Y hệt, ông già Năm Nhỏ cũng có nhà mà không về được. Đã đau quá trời đất rồi, cái cảnh bà con hàng xóm xâm xì, chỉ trở, người ở xa dập dìu thuê đò dọc lại nhà ngó nghiêng, đâu, thằng cha giết con đâu ? Đâu, con nhỏ bị chôn chỗ nào ? Ở gần thấy đông đúc nên bung bánh dứa, trà đá đến bán. Đã quá chừng đau, khi ông nhìn sâu trong ánh mắt của vợ mình thấy không còn lấp lánh thương yêu, chỉ tối tăm những ngờ vực, hoài nghi, và bữa ông đi, bà đứng giữa nắng trưa, cuộc đất. Chỗ đất còn mới tinh ông vừa lên liếp, chỗ người thiên hạ ngó nhau, con Cải bị vùi dưới đó... biết đâu...

Nên ông Năm Nhỏ trụ lại ngã ba Sương, tiếp tục cuộc kiếm tìm. Ông muốn một cái nhà thấp, nhỏ như ổ mối, vừa đủ hai người còm nhom chui ra chui

vào. Ông vét túi trên túi dưới sắm một chiếc xe kẹo kéo có dàn nhạc xập xình, kéo thẳng Thàn theo. Ngày chạy ra bán ở chợ rau chợ cá, tối ghé vài quán nhậu, khuya về đậu ở ngã ba, xe kẹo kéo của ông nổi tiếng nhờ giọng ca nhừa nhựa của thằng Thàn, nhờ giữa hai bài hát có mục “nhấn tim con” buồn ác chiến.

Ngã ba Sương nhiều đêm thỏn thức trong tiếng “Cải ơi !!!...”, nghe ngắc ngoải như tiếng chim kêu giữa lưng trời. Con Diễm Thương cần nhằn, quán ế, buồn thấy mẹ rồi mà còn kêu Cải voi voi. Một bữa Diễm Thương bước ra, thằng thốt gọi “Ba !”. Ông già đứng im sững, ngơ ngác giây lát, môi run lập bập hỏi Cải phải hôn con. Diễm Thương gật đầu. Thiệt con là Cải hả ? Diễm Thương níu tay ông rung rung gọi thêm một tiếng ba tha thiết. Ông già nấn đầu, nấn vai nó với một nỗi vui chảy tràn, trời đất, ba nhìn không ra, bầy lớn dữ dằn vậy. Ông đi vài bước, ông day lại nhìn Diễm Thương (cho chắc là nó đang đứng đây, và có thiệt trên đời), ngược về phía trời sao, rồi ngo thẳng Thàn, ông cười, để miệng muốn méo sao thì méo, “Tía kiếm có con Cải rồi, để ọt hà mây ơi”. Nghe giọng là cuộc hành trình rông rãi mười hai năm của ông (và những oan khuất, buồn đau) khép lại ở đây rồi. Ngày mai ông dẫn Diễm Thương về Cỏ Cháy, ngay trên chuyến tàu đầu. Chắc vợ ông ra cửa che tay khum khum trên trán, hỏi ai vậy cà, ông sẽ nói con Cải chó ai, bà sẽ mừng hết lớn, phải còn trẻ thể nào bà cũng nhảy cà tung. Ông sẽ đưa nó đi dài xóm, khoe “Con Cải tui về đây nè, bà con coi, nó lớn quá chừng hen”, về mặt không giấu được hả hê (vậy mà mấy người nói tui giết nó).

Nghĩ đến đó, nước mắt ông tuôn dài. Diễm Thương cười, đứng dậy khoan khoái phủi tay, nói “Không ngờ mình diễn quá hay”, rồi nó khom người, nhìn sâu vô đôi mắt ràn rụa của ông già, mặt tỉnh bơ ba khía, mĩa mai, “tui giòn đó, ông làm ba kiểu gì mà không nhớ mặt con gái mình ?”.

Và cơn mơ hết. Diễm Thương đi gom tiền thắng độ, đám tiếp viên léo nhéo

nhắn ông già sao mà dễ tin, làm họ mất mấy chục ngàn. Diễm Thương lạnh lẽo cười, cái mặt nó tỉnh hết biết, kiểm tiền dễ ợt mà chẳng gợn lên chút đắc ý nào. Ông Năm bẽ bàng ngồi đó, bẽ bàng lau nước mắt, cười héo queo héo quắt, “Con nhỏ giỡn có duyên hết hồn” mà trên khuôn mặt vẫn còn đầy ứ những thương yêu. Thằng Thành ứa lòng nhìn ông Năm già đi khủng khiếp nó giận muốn bóp cổ nhận nước Diễm Thương cho rồi, khi con nhỏ nhỏ hơn trở qua, giờ nắm tiền, rủ đi ăn hủ tiếu.

Trò diễn kết thúc, ông già nằm rũ, đúng hai ngày lời nhắn tìm con Cải lại thắc thỏm ở ngã ba Sương. Con Diễm Thương bức lắm, nó gặp Thành là đá ghề quăng ly, nó nói “Ông đừng mắc công tìm, con Cải chắc chết ngắc rồi. Sao tui thù con nhỏ đó quá trời, có nhà mà bỏ, có cha có mẹ mà không thèm... Cái thứ người đó, cho nó chết bờ chết bụi cũng đáng”. Rồi nó ghen ngào, “Còn tui, người ta đã quăng ở đây mười tám năm, tui chờ hoài mà có ai tìm đâu...” Thành mới hay đời con nhỏ cũng buồn, hai đứa ngồi sát lại gần nhau, thở dài nghe cả vành tai tê tái.

Tối đó, Thành nằm gác tay lên trán, nói “Mai một con dẫn nhỏ Diễm Thương về lạy ông già con à, tía Năm. Tính thương chơi thôi nhưng bây giờ thành thiệt rồi”. Ông Năm phấn khởi, vậy hả, vậy à, phải làm đám cưới tử tế cho con nhỏ đỡ tủi, để tao làm ba nó, đại diện cho đảng gái làm sui chơi.

Lượng khựng rồi mùa nắng quay trở lại, người ta dọn sạch cả một bờ sậy, bông đang vào mùa bạc ở ngã ba Sương, cất thêm chừng chục quán nhậu ôm nữa. Cánh phòng chống tệ nạn xã hội bắt đầu để ý cái chòm lu bu này. Phía báo đài cũng dòm ngó. Một bữa, họ ập vào, quay phim, chụp hình búa la xua. Đám tiếp viên che mặt, ôm đầu, chỉ có Diễm Thương là điềm nhiên tro mắt ngó.

Phóng sự phát lên ti vi, cái nhìn đó như dấu hỏi nao lòng, tôi đây nè mà ba má ở đâu ? Có nhận ra tôi không ? Có nghe đau lòng ? Thằng Thành thấy

cảnh người yêu tỉnh bơ ngồi trên đùi ông khách, buồn quá, bỏ đi uống rượu. Sáng sau, ông Năm dúm vô tay Thành ít tiền biểu “đưa con nhỏ về nhà”.

Thành Thành nói :

- Con không đành để tía ở lại một mình.

- Vậy bây giờ nhìn con nhỏ sống vậy hoài sao ?

Một sớm, hai đứa dắt nhau đi, ông già nhìn theo cho đến khi bóng chúng chìm giữa mịt mù. Lòng ông đã chuẩn bị rồi một cái vẫy tay, tiễn hai đứa ra khỏi những con đường sương gió. Nhưng mờ chiều, đám trẻ trở lại, mặt con Diễm Thương vẫn thản nhiên nhưng Thành buồn tê tái. Cả nhà Thành hết hồn vía dòn lại ngó nhau, nhận ra đứa con gái này lên ti vi hôm trước, coi bộ làm nghề hồng được hàng hoàng, coi bộ Thành bị nhỏ này dụ dỗ.

Diễm Thương chỉ cười, gật đầu chào rồi bước xuống bến đón tàu ra thị xã.

Lại về ngã ba Sương, chỗ của những người không còn đường trở lại nhà.

Diễm Thương nói tui mắc cười quá ông Năm à, tui lên ti vi để cha mẹ nhìn mà họ không biết tui là ai, còn người đứng liếc ngang là nhớ liền.

Ông già Năm Nhỏ lặng người đi, tự hỏi, bây giờ ông lên ti vi, con Cái có nhận ra mình không. Người đã dắt Cái đi hái xoài chín trong vườn hoang, đã chặt chuối làm bè dạy cho nó lội, thả trâu, chơi diều... Đã cống nó đi tất mấy vạt đồng đến chỗ ông bác sỹ già, mỗi khi nó nhúc đầu, sổ mũi. Cây kẹp nhỏ, mớ dây thun khoan, mấy cục kẹo dừa vung vỉnh trong túi áo mỗi khi ông đi chợ về... Tất cả những thứ đó, ông nhớ mồn một thì nhỏ Cái chắc chưa quên. Ông già muốn lên ti vi để nhấn đứa trẻ bỏ nhà rằng, về đi con ơi, đôi trâu có xá gì...

Đăng tin trên truyền hình đất đỏ, mà lần nào lại phòng quảng cáo ông cũng phải đòi co, đòi phải đọc theo ý mình, trong đó có đoạn, “con không về ba nhớ đã đành, má con còn giận ba, không nhìn mặt”. Người ta cười, trên đài chứ có phải chợ trời đâu mà muốn nói gì cũng được. Ông giận, quày quả về

nhà, nghĩ cách tự mình lên ti vi. Có lần, ông đậu xe kẹo đầu chợ, thấy người ta làm phim vụ lẩn chiếm lòng lẻ đường, người hốt thúng mùng cá rau bỏ chạy, ông sướng rơn lảng xãng chạy tọt chỗ này ló mặt đằng kia, mấp máy câu “Cái ơi...” (mà vô phim người ta đã xóa mất tiếng còn đâu). Chỉ mong được thấy mình trên ti vi, một khuôn mặt teo héo xạm đen dưới những sợi tóc ngã màu trắng xóa, một thân hình gầy guộc, lưng đã chớm còng.. “Mình thèm lên ti vi muốn chết giắc mà không được, còn mấy ông cán bộ ngồi chinh inh trong đó hoài, thấy mắc ngán, ông già Năm Nhỏ than thở với thằng Thành, nói sao tao muốn làm bí thư tỉnh quá”. Thành kêu, trời ơi, chi vậy tía. Ông cười, lên ti vi chớ chi, lúc đó tao đường hoàng nói chuyện với con Cái, tao nói từ từ, nhắc chuyện xưa cho nó nghe. Thằng Thành cũng cười, tưởng tía làm lớn để lo cho dân, ai dè cũng bo bo cho mình.

Họ ngồi đụt mưa dưới một hàng ba trường tiểu học. Nước đổ trắng trời. Mùa còn ướt lạnh dài dài. Thằng Thành lo ở nhà mưa dột ướt đầu giường, về không có gối để nằm, không mền để đắp. Diễm Thương biết có chạy qua không hay là bạn khách, bạn cười cợt (mà lòng nào nề) biểu uống với em chút nữa đi anh. Thành chếp miệng, buồn quá tía ơi. Mê văn nghệ văn gừng nên chừng này tuổi đầu rồi mà nghèo quá chừng, đến nỗi không lo được cho nhỏ Thương. Ông già Năm Nhỏ thấy thằng Thành xuống nước mắt. Ủ tối nay, ông cũng thấy mình hoang mang buồn bã rồi, như sắp đến cuối đường rồi, mà không biết chắc có nhà mình phía đó. Ông thở dài ứ hự, chống tay liêu xiêu đứng lên, bảo, mưa chắc còn dài, thôi dầm mình về, nhỏ.

Đêm đó, thằng Thành ôm ông già Năm ngu, nó kêu lên, tía ốm dữ dần thiệt, xương tía cán con đau quá chừng. Ông già cười, ờ, chề mai một không có mà ôm ghen con. Thằng Thành hỏi ông nói vậy là có ý gì, ông hỏi ngược lại, chớ bộ mày tính cưới vợ rồi mà còn chun qua ngủ với tao ? Thành cười, ờ há ờ hen. Mắc cười, ông còn rù rì tính chuyện nấu mâm cơm cúng trời đất để

xáp nhập nhỏ Diễm Thương về nhà bên này, sắm cái tủ thuốc lá nhỏ để cho nó buôn bán vật thì thằng Thành đã ngáy o o. Nửa đêm, Thành giật mình tỉnh giấc, không thấy ông già, nó ngật ngừ ngồi dậy, trên bụng rớt xuống một gói tiền. Xe kéo kéo vẫn còn nguyên, Thành kéo cửa bước ra ngoài. Ngã ba Sương đã tắt đèn, những con đường hun hút mù mịt dưới mưa, như không cần biết đến từ đâu, chỉ biết gặp ở đây, phút này. Thằng Thành làu bàu, hồng biết ông già chừng này mà đi đâu vậy cả.

Ông Năm đi ăn trộm chó đâu. Ông lội bộ gần năm cây số trong mưa sục sùi vô trong xóm, ghé chỗ lò mổ, dắt đôi trâu đem đi. Ông làm gọn gàng như với đôi trâu ở nhà. Sáng ra ông trở lại, ghé đúng ngôi nhà có hàng so đũa cặp mé lộ, ông thấy một đám người đang tao tác đứng ngồi, ông hỏi, mua trâu hôn, tui kẹt tiền đem bán đây nè. Chủ nhà chạy ra la lên, trời ơi, bắt ổng lại, ổng ăn trộm của tôi. Ông Năm giả đồ hết hồn, nhưng trong bụng thấy trúng ý, bảo, từ từ, tui có chạy đâu mà sợ. Người ta đưa ông lên áp, áp giải lên xã, ông luôn miệng nhắc, mấy chú nhớ kêu đài truyền hình xuống nghe, phải quay tui để dân người ta cảnh giác. May, đài tỉnh xuống thật, phóng viên một tờ báo cũng chạy theo, dọc đường hăm hở rút sẵn tit “Đạo tặc đang trứ” (thì ai cũng tưởng vậy). Cái cách đời nhẩy xổ vào lỗi lầm của người khác thiệt là tung bùng. Họ phỏng vấn ông chủ lò mổ, phỏng vấn trưởng công an xã, cuối cùng, ông Năm xin được nói đôi lời, còn dặn, mấy chú làm ơn đừng cắt bỏ tiếng tui, rằng “Cái ơi, ba là Năm Nhỏ nè, nhà mình ở Cỏ Cháy đó, nhớ không ? Về nhà đi con, tội má con vô vô có một mình. Con là trọng, chứ đôi trâu cộ nhằm nhò gì... Về nghe con, ơi Cái...”.

Nghe đâu, hôm đó, nhiều người rơi nước mắt, vì vậy mà vụ trộm trâu không được lên ti vi, sống giữa cái rêu đất nhân hậu này nhiều khi cũng hơi phiền. Nghe đâu, hôm đó đài truyền hình có đưa tin nhưng chỉ thấy ông già nhép miệng một cách tuyệt vọng. Như đã nói, nhà đài người ta chó có phải chó

trời đâu, mà có thể thoải mái gọi, “Cải ơi !”

N.N.T